

α) Τά τρία αξιώματα του Σωτήρα

Τό κοσμοσωτήριο έργο του πραγματοποίησε ό Κύριος μέ όλόκληρη τή ζωή του πάνω στή γή, γιατί όλες οι φάσεις και όλες οι έκδηλώσεις τής θείας παρουσίας του στόν κόσμο αυτό έχουν λυτρωτική δύναμη και σημασία. Βέβαια, ή σωτηρία του κόσμου άρχισε, όπως είδαμε, μέ τήν ένσάρκωση του Λόγου του Θεού, γιατί μέ τό νά γίνει ό Θεός άνθρωπος κάλεσε κοντά του τό όμοιο διά του όμοίου, δηλαδή τόν άνθρωπο διά του έαυτού του, άφου ήταν όχι μόνο τέλειος Θεός, αλλά και τέλειος άνθρωπος.

Όλες οι ένέργειες του Χριστού για τή σωτηρία του κόσμου συνοψίζονται στα τρία θεία του αξιώματα, τό προφητικό, τό άρχιερατικό και τό βασιλικό. Πρόκειται για τρεις μορφές τής θείας ένέργειας του Σωτήρα, τις όποιες εξετάζουμε μεμονωμένα μόνο για λόγους μεθοδολογικούς, γιατί τό έργο του είναι ένιαίο και άδιαίρετο.

β) Ό Χριστός ως προφήτης και διδάσκαλος

Ό Χριστός ως διδάσκαλος άποκάλυψε στόν άνθρωπο τήν αλήθεια και έτσι τόν έλευθέρωσε από τήν άγνοια και τήν πλάνη και φώτισε τό νοϋ του.

Ή θεία σοφία του Χριστού έκδηλώθηκε για πρώτη φορά, όταν δωδεκαετής επισκέφθηκε τό Ναό τών Ίεροσολύμων και παρέμεινε κοντά στους διδασκάλους συνομιλώντας μέ αυτούς, προφανώς πάνω σέ θρησκευτικά θέματα. Όπως μάς λέγει ό ευαγγελιστής Λουκάς (2, 47), «Όλοι όσοι τόν άκουαν, θαύμαζαν για τή νοημοσύνη και τις άπαντήσεις του». Όταν κατόπιν, μετά τή βάπτισή του, άρχισε νά διδάσκει στις Συναγωγές ή στό ύπαιθρο, οι άνθρωποι θαύμαζαν για τή διδασκαλία του, γιατί τούς διδασκε ως ένας που έχει έξουσία και όχι όπως οι γραμματείς (Ματθ. 7, 29). Όσοι τόν γνώριζαν από μικρό παιδί, και έπειδή ήξεραν ότι δέν είχε σπουδάσει, άπορούσαν πολύ περισσότερο και ρωτούσαν: «Άπό πού του ήλθε αυτή ή σοφία και οι θαυματουργικές δυνάμεις;» (Ματθ. 13, 54), και «Πώς αυτός ξέρει γράμματα, άφου δέ σπούδασε;» (Ίω. 7, 16). Και όλοι παραδέχονταν και όμολογουσαν ότι «κανείς άνθρωπος δέ μίλησε ποτέ όπως μιλεί αυτός ό άνθρωπος» (Ίω. 7, 46).

Άλλά και τό περιεχόμενο τής διδασκαλίας Του άποκαλύπτει ότι ό Χριστός δέ μιλούσε ως άνθρωπος, άλλ' ως Θεάνθρωπος. Τό ύψος, ή καθαρό-

τητα καί ἡ πληρότητα τῆς διδασκαλίας του γιά τόν ἕνα καί Τριαδικό Θεό, τόν πνευματικό κόσμο, τήν ἀξία τῆς ψυχῆς, τήν ἀνάσταση, τήν κρίση καί τή Βασιλεία τῶν Οὐρανῶν, γιά τήν ἀγάπη, ἀνεξικακία, συχώρηση, ἀγνότητα κτλ. δέ συγκρίνονται μέ καμιά ἄλλη διδασκαλία. Ἡ διδασκαλία αὐτή ἔχει τήν ιδιότητα νά διεγείρει τίς συνειδήσεις τῶν ἀνθρώπων καί νά μεταμορφώνει τοὺς ἀμαρτωλοὺς σέ ἁγίους. Ὅταν κάποτε ὁ Χριστός ρώτησε τοὺς Μαθητές του ἂν θέλουν νά φύγουν, ὁ Πέτρος ἀπάντησε ὡς ἐξῆς: «Κύριε, σέ ποιόν νά πάμε; Ἐχεις λόγια ζωῆς αἰώνιας» (Ἰω. 6, 68).

Ὡς προφήτης εἰδικότερα ὁ Χριστός ἀποκάλυψε πολλές φορές πῶς γνωρίζει τά πάντα. Ὁ ἀπόστολος Πέτρος, ὅταν διαπίστωσε τήν ὑπερφυσική αὐτή δύναμη τοῦ Κυρίου, ὁμολόγησε: «Κύριε, σὺ τά ξέρεις ὅλα» (Ἰω. 21, 17). Ὅ,τι προεῖπε γιά τά πάθη του, τήν ἀνάστασή του, τήν ἐπιφοίτηση τοῦ Ἁγίου Πνεύματος, τήν ἴδρυση τῆς Ἐκκλησίας, τοὺς διωγμούς τῶν Μαθητῶν του, τήν καταστροφή τῆς Ἱερουσαλήμ κτλ. πραγματοποιήθηκαν μέ ἀκρίβεια.

Τῆ θεία διδασκαλία του ἐπισφράγιζε ὁ Χριστός μέ τήν ἅγια ζωὴ του καί τά θαύματά του, πού φανέρωναν τήν ἄπειρη πρὸς τόν πάσχοντα ἄνθρωπο ἀγάπη του. Ὁ Χριστός εἶναι ὁ μόνος διδάσκαλος, πού εἶπε γιά τόν ἑαυτό του: «Ἐγὼ εἶμαι τὸ φῶς τοῦ κόσμου. Ἐκεῖνος πού μέ ἀκολουθεῖ δέ θά περπατήσει στό σκοτάδι, ἀλλά θά ἔχει τὸ φῶς τῆς ζωῆς» (Ἰω. 8, 12).

γ) Ὁ Χριστός ὡς Μεγάλος Ἀρχιερέας. Τὸ λυτρωτικό μήνυμα τοῦ Χριστοῦ, ὅπως παρουσιάζεται στή θεία λατρεία

(ΣΤ΄ ὥρα).

Τὸ ἀρχιερατικό ἀξίωμα περιλαμβάνει ὅλα τά παθήματα πού ὑπέφερε γιά τὴ σωτηρία μας ὁ Χριστός ἀπὸ τότε πού γεννήθηκε στή Βηθλεέμ μέχρι τὸ τέλος καί κυρίως τὸ σταυρικό θάνατο, γιά τόν ὁποῖο θά γίνει ἰδιαίτερος λόγος στό ἐπόμενο μάθημα.

Πρὶν ἀκόμη γεννηθεῖ ὁ Ἰησοῦς, ἄγγελος προειδοποίησε τόν Ἰωσήφ ὅτι ἡ Παρθένος Μαρία θά φέρει στὸν κόσμο υἱὸ πού θά σώσει τὸ λαὸ του ἀπὸ τίς ἁμαρτίες του (Ματθ. 1, 21). Ὁ ἴδιος ὁ Χριστός ἐπανειλημμένα μίλησε γιά τὴ λυτρωτικὴ θυσία του: «καθὼς ὁ Μωϋσῆς ὕψωσε τὸ φίδι στήν ἔρημο, ἔτσι πρέπει νά ὕψωθεῖ ὁ Υἱὸς τοῦ ἀνθρώπου, ὥστε καθένας πού πιστεύει σ' αὐτόν νά μὴ χαθεῖ, ἀλλά νά ἔχει αἰώνια ζωὴ» (Ἰω. 3, 15).

Αὐτὸ εἶναι τὸ λυτρωτικό μήνυμα τοῦ Χριστοῦ, πού ἀναπτύσσεται μέ διάφορες παραλλαγές στίς ἱερὲς ἀκολουθίες τῆς Μεγάλης Ἑβδομάδος. Καί γιά τὸ λόγο αὐτὸ ὁ πένθιμος τόνος τῶν ἀκολουθιῶν αὐτῶν ἀμβλύνεται ἀπὸ τὸ ἐλπιδοφόρο μήνυμα τῆς ἀποκαταστάσεως τῶν σχέσεων τοῦ ἀνθρώπου μέ

τό Θεό. Ἀπό τή θλίψη τοῦ σταυρικοῦ μαρτυρίου ξεπηδάει ἡ χαρά τῆς ἀναστάσεως καί τῆς λυτρώσεως.

Τό στοιχείο αὐτό διαφαίνεται καί σ' αὐτήν ἀκόμη τή μελαγχολική προφητεία τοῦ Ἡσαΐα, πού διαβάζεται στήν ἀκολουθία τῆς ἕκτης Ὡρας τῆς Μεγάλης Παρασκευῆς: «Αὐτός σηκώνει τίς ἀμαρτίες μας καί γιά χάρη μας πάσχει καί ἐμεῖς τόν θεωρούσαμε τραυματισμένο καί πληγωμένο καί ταλαιπωρημένο. Αὐτός τραυματίστηκε γιά τίς ἀμαρτίες μας... μέ τίς πληγές του ἐμεῖς θεραπευτήκαμε. Σάν πρόβατο ὁδηγήθηκε στή σφαγή καί σάν ἀμνός ἀφωνος μπρός στό σφαγέα του δέν ἄνοιξε τό στόμα του». Καί τό ἀποστολικό ἀνάγνωσμα στήν ἴδια ἀκολουθία ὁμιλεῖ γιά τά εὐεργετικά ἀποτελέσματα τῆς θυσίας τοῦ Χριστοῦ. Μέ τό θάνατό του, λέγει ὁ Παῦλος, ἀπάλλαξε τούς ἀνθρώπους ἀπό τό φόβο τοῦ θανάτου καί ἀπό τήν ἀνησυχία καί ἀγωνία, πού εἶχαν σ' ὀλόκληρη τή ζωή τους, μήπως πεθάνουν καί στερηθοῦν καί τήν παρούσα ζωή καί ὑποστοῦν καί τά δεινά τῆς καταδίκης μετά τό θάνατο. Γιά τό λόγο αὐτό καί ἡ ἀκολουθία τῶν Παθῶν τῆς Μεγάλης Παρασκευῆς τελειώνει μέ τό ἀπολυτίκιο:

*«Ἐξηγόρασας ἡμᾶς ἐκ τῆς κατάρας τοῦ νόμου,
τῷ τιμίῳ σου αἵματι
τῷ Σταυρῷ προσηλωθεῖς
καί τῇ λόγχῃ κεντηθεῖς,
τήν ἀθανασίαν ἐπήγασας ἀνθρώποις.
Σωτήρ ἡμῶν, δόξα σοι».*

(Μᾶς ἐλευθέρωσες μέ τό τίμιο αἷμα σου ἀπό τήν κατάρα, πού ἦταν συνέπεια τῆ παραβάσεως τοῦ θείου Νόμου. Μέ τό νά καρφωθεῖς στό Σταυρό καί νά τρυπηθεῖς μέ τή λόγχη, ἔκανες νά πηγάζει ἡ ἀθανασία γιά τούς ἀνθρώπους. Δόξα σέ σένα, Σωτήρα μας).

δ) Ὁ Χριστός ὡς αἰώνιος Βασιλέας, τό Α καί τό Ω τῆς Ἐκκλησίας καί τοῦ κόσμου

Στήν Ἀποκάλυψη τοῦ Ἰωάννου ὁ Χριστός παρουσιάζεται ὡς τό Α καί τό Ω, ἡ ἀρχή καί τό τέλος τοῦ κόσμου. «Ἐγώ εἶμαι τό Α καί τό Ω, ἡ ἀρχή καί τό τέλος... αὐτός πού ὑπάρχει, πού ὑπῆρχε καί πού θά ἔλθει, ὁ παντοκράτορας». (Ἀποκ. 1, 8).

Ὁ Χριστός εἶναι ὁ ἰδρυτής καί ἡ κεφαλή τῆς Ἐκκλησίας, πού εἶναι τό βασίλειο τῆς χάριτος. Ἡ Παλαιά Διαθήκη ἀποδίδει στό Μεσσία βασιλικές ιδιότητες καί τόν θεωρεῖ βασιλέα πού κάθεται στό θρόνο τοῦ Δαυῖδ καί

χορηγεί αγαθά σ' ὅλα τὰ ἔθνη τῆς γῆς. Στὴν Καινὴ Διαθήκη ὀνομάζεται ὁ Χριστός βασιλέας ἀπὸ τὸν ἄγγελο πού εὐαγγελίστηκε τὴ Θεοτόκο. Κατόπιν οἱ Μάγοι ζήτησαν νὰ προσκυνήσουν τὸ νεογέννητο βασιλέα τῶν Ἰουδαίων. Ὁ ἀπόστολος Παῦλος καλεῖ τὸ Χριστὸ βασιλέα τῶν βασιλέων καὶ Κύριο τῶν Κυρίων. Ὁ ἴδιος ὁ Χριστός μετὰ τὴν ἀνάστασή του εἶπε στοὺς Μαθητές του: «Μοῦ δόθηκε πλήρης ἐξουσία στὸν οὐρανὸ καὶ στὴ γῆ» (Ματθ. 28, 18).

Ἡ βασιλεία τοῦ Χριστοῦ εἶναι πνευματικὴ καὶ ἠθικὴ. Μέλη της εἶναι οἱ πιστοὶ ὄλων τῶν αἰώνων χωρὶς καμιὰ διάκριση. Ὡς κυβερνήτης τῆς Ἐκκλησίας ὁ Χριστός συνεχίζει τὸ κοσμοσωτήριον ἔργο του μετὰ τὴ διδασκαλία τοῦ Εὐαγγελίου του καὶ μετὰ τὴ μετάδοση τῆς Θείας Χάριτος στοὺς πιστοὺς μετὰ τὰ μυστήρια. Μετὰ τὸ Χριστὸ τὸ σῶμα τῆς Ἐκκλησίας διαρκῶς αὐξάνει καὶ λαμβάνει ὅλες τὶς διαστάσεις τῆς θείας ζωῆς. Τὰ μέλη τῆς Ἐκκλησίας ὁδηγοῦνται ἀπὸ τὸ Χριστὸ στὴ θέωση, πού εἶναι ὁ τελικὸς σκοπὸς καὶ τῆς ἀπολυτρώσεως καὶ τῆς Ἐκκλησίας (Ἐφεσ. 4, 13).

ΚΕΙΜΕΝΑ

«Ὅτε ἐκ τοῦ ξύλου σε νεκρὸν, ὁ Ἄριμαθείας καθεῖλε, τὴν τῶν ἀπάντων ζωῆν, σμύρνη καὶ σινδόνι σε, Χριστέ, ἐκήδευσε· καὶ τῷ πόθῳ ἠπειγέτο, καρδιά καὶ χεῖλει, σῶμα τὸ ἀκήρατον σοῦ περιπτύξασθαι· ὅμως συστελλόμενος φόβῳ, χαίρων ἀνεβόα σοι· Δόξα τῇ συγκαταβάσει σου, φιλάνθρωπε».

(Ἀπόστιχο Μ. Παρασκευῆς).

(Ὅταν ὁ Ἰωσήφ πού ἦταν ἀπὸ τὴν Ἄριμαθαία κατέβασε ἀπὸ τὸ ξύλον τοῦ σταυροῦ σέ πού εἶσαι ἡ ζωὴ ὄλων, σέ κήδεψε μετὰ σμύρνα καὶ σεντόνι. Καὶ ἀπὸ τὸν πόθο βιαζόταν μετὰ τὴν καρδιά καὶ τὰ χεῖλη νὰ ἀγκαλιᾶσει τὸ σῶμα σου τὸ ἀμόλυντο. Ὅμως διστάζοντας ἀπὸ φόβο κραύγαζε πρὸς σέ μετὰ χαρὰ. Δόξα στὴ συγκατάθεσή σου, φιλάνθρωπε).

«Ὅτε ἐν τῷ τάφῳ τῷ καινῷ, ὑπὲρ τοῦ παντός κατετέθης, ὁ Λυτρωτὴς τοῦ παντός, Ἄδης ὁ παγγέλαστος, ἰδὼν σε ἐπηξεν· οἱ μοχλοὶ συνεντρίβησαν, ἐθλάσθησαν πύλαι, μνήματα ἠνοίχθησαν, νεκροὶ ἀνίσταντο. Τότε ὁ Ἄδάμ εὐχαρίστως χαίρων ἀνεβόα σοι· Δόξα, τῇ συγκαταβάσει σου, φιλάνθρωπε».

(Ἀπόστιχο Μ. Παρασκευῆς).

(Ὅταν στὸν καινούριον τάφο κατετέθηκες γιὰ χάρι τοῦ κόσμου, Λυτρωτὴ τοῦ παντός, τότε ὁ Ἄδης ὁ καταγέλαστος, μόλις σέ εἶδε συμμαζεύτηκε. Οἱ μοχλοὶ συνεντρίφθηκαν, ἔσπασαν πύλες, μνήματα ἀνοίχθηκαν, νεκροὶ ἀναστήθηκαν. Τότε ὁ Ἄδάμ μετὰ εὐχαρίστηση καὶ χαρὰ ἐκραύγαζε πρὸς σέ: Δόξα στὴ συγκατάθεσή σου, φιλάνθρωπε).

ΕΡΩΤΗΣΕΙΣ

- 1) Τι αποδεικνύει τό περιεχόμενο τῆς διδασκαλίας τοῦ Χριστοῦ;
- 2) Ποιός εἶναι ὁ χαρακτήρας τῆς βασιλείας τοῦ Χριστοῦ;
- 3) Ποιός εἶναι ὁ σκοπός τῶν παθημάτων τοῦ Χριστοῦ κατά τόν προφήτη 'Hosia;